

kar se za gospode „deučarje“ javno po novinah naznanja! Sram jih bodi, te izrodke mile naše Avstrije, ki naše dobro ljudstvo zapeljujejo in zvito našemu cesarstvu slabijo. — V Ljubljani so Slovenci pri volitvah za mestni zastop sijajno zmagali, nemčurji še niti volit niso prišli. Hvala Bogu, Slovenci so tam tudi zvijačni napad na njihovo složnost krepko odbili. — Da zaprte kaznovance predobro redijo, kaže upor kaznovancev v kaznilnici v Garstau: napali se v kapeli mešnika pred altarjem in razsajali, da so vojaki komaj jih ukrotili. Mnogo je težko ranjenih, kapela je bila mesnici podobna. V Bosni pa Hercegovini so razkolniški škofje za carigradskega patrijarha pa za se pobirali davek „vladarino“. Ta je sedaj odpravljena na veliko veselje prebivalcev.

Vnanje države. Nemški katoličani so v Kolinu sklenoli krepko braniti se zoper preganjanje, to pa s pomočjo poslancev, dokler jim prajzovski kralj pa njegov Bismark ne privoščita cerkvenega miru; sedaj sta izgana 2 nadškofa, 1000 župnikov, bogoslovnice in duhovnice so zaprte. Tako dela Nемец luteran zoper Nemca katoličana, podšuntan od freimaurerjev. Ti so Bismarku pomagali vso Nemčijo pograbit, a on je moral jim katoličane v preganjanje prepustiti. Toda vsi nemški cesarji so si glave zlomili, kedar so se zaletavali v skalo sv. Petra. — Francozi so Kitajce tako natepli, da smejo sedaj ves Tonking zasesti. Tudi v Afriki so Francozi velik kos zemlje ob Kongo-reki pograbili. Nemci se jezijo, zakaj niso tega sami prej storili. — Severni Amerikanci pripravljajo v New Orleansu velikansko svetovno razstavo, prostor za njo meri 1.400.000 □'. —

Za poduk in kratek čas.

Štajerski deželni zbor pa Slovenci.

L. S cesarsko diplomo od 20. oktobra 1860 so svitli cesar Franc Jožef I. slovesno izrekli, da ne bodo več sami novih postav dajali ali starih prenavljali, ampak, da bodo tudi narodi, ljudstva imela po izvoljenih poslancih sodelovati in sklepati, to pa v deželnih zborih za posamezne dežele, v državnem zboru pa za celo državo.

Kdo, koliko in kako voli poslance, to je na veliko nesrečo nenemškimi narodom pa na grozno škodo kmetski ljudem bivši nemško-liberalni minister Schmerling po svojih deželnih redih določil, ki so dne 20. februarja 1861 obveljali. Po teh volilnih redih so dobili meščanje in tržanje pa grajščaki povsod odločilno oblast v deželnih zborih, čeravno so kmetski ljudje prisiljeni ogromno večino deželnih doklad plačevati. Tem je namreč premalo, onim preveč po-

slancev odmerjenih. Tako so prišli na Štajerskem nemški liberalci mest in trgov združeni z nemško-liberalnimi grajščaki do silne oblasti v deželi in se tako utrdili, da še nas sedaj, ko je minulo 23 let, prav nemilo strahujejo.

Slovencev nas prebiva na Štajerskem več kakor 400.000 duš, plačujemo več kakor $\frac{1}{5}$ vseh deželnih doklad pa so nam v primeri k nemškimi kmetom najmanj 5 poslancev odškrenoli. Vrhu tega še sprva nismo se narodnosti prav zavedali in volili nemške liberalce in kričače, katerih so nam meščani s tržani vsilili. Sicer pa so nemški kmetje tudi dolgo plesali, kakor so jim iz mest godli. Prvi deželni zbori bili so po tem takem kar shajališ'a nemško-liberalnih strankarjev, ki so sebi in svojim v korist deželno mošnjo v rokah držali in deželi vedno večjih deželnih doklad [Landesumlagen] nalagala. L. 1861 je še dosta bilo doklade na direktno dačo 340.017 gld., letos pa še jim je 1.919.200 gld. premalo. Za Slovence nimajo nikoli dobre besede, še menje pa penez. Vse vlečejo v gornji in spodnji Štajer ali pa v Gradec, za kar vse imamo le preveč dokazov.

Meseca sušca 1861 bile so prve volitve 60 poslancev: veliki posestniki [vseh je komaj 260 in plačujejo, kakor je g. Herman objavil davka 80.326 fl.] so izvolili 12 poslancev, med njimi je bil tudi Karneri pa Pauer, mesta in trgi 19 [med njimi je bil Tappeiner za Maribor, dr. Mulley za Celje in neumrljivi dr. Waser za Ptuj]. Mesta in trgi štejejo le 120.355 duš in plačajo 326.931 fl. direktnega davka. Graška trgovska zbornica je izvolila 3 poslance, Leobenska tudi 3, slovenski Štajer pa take zbornice niti nima. Ker v totih zbornicah zopet meščani odločujejo, tako pride na nje 25 poslancev. Kmetskih ljudi je 860.105 duš in plačajo 1.800.422 fl. davka, pa izvolijo le 23 poslancev.

L. 1861 bili so na Slovenskem izvoljeni: v Mariboru: Alois Feirer pa Matija Loeschnigg v Slov. Gradci Mat. Lohninger, v Ljutomeru Ant. Globočnik, v Ptujih Mih. Herman, v Brežicah Jan. Janežič in v Celji: dr. Mörtl (pozneje 1865 dr. Razlag) in Jos. Wolf (pozneje l. 1862 plem. Resinger in 1863 Joh. Lichtenegger. —

Slovenci smo torej imeli sprva le Hermana, pozneje še dr. Razlaga v deželnem zboru. Knezoškof Slomšek so nam uže l. 1862 umrli. Oba deželna škofa in vodja graškega vseučilišča imajo sedež v zboru, ki torej šteje vкуп 63 udov.

Druge volitve bile so l. 1867. Slovenci smo tedaj prvokrat bolj urejeni in zavedni stopili na volišče s sijajnim uspehom. Popihali smo vse liberalce in nemškutarje. Bili so izvoljeni naši: dr. Prelog (Ljutomer), Herman (Ptuj), Lenček (Brežice), Rak (Slov. Gradec),

dr. Razlag (pozneje Ivan Žuža) in Jan. Lipold (Celje), dr. Vošnjak in dr. Dominkuš (Maribor). To je bilo nemčurjem preveč ter so dr. Dominkuš zvrgli in sedaj je prisopihal „Kamški strah“ znani Seidl. Celje mesto pa je prvokrat zastopal tudi dovolj znani Nekermann, v Slov. Gradci (mestu) je prodril Sonns in v Ptuj ostal dr. Waser. V velikem posestvu priplaval je na vrh baron Hackelberg, Maribor pa je po smrti Tappeinerja dobil znanega Brandsteterja.

Tretjokrat smo volili l. 1870. Pri teh volitvah so nemški kmetje prvič otrsli liberalce in izvolili 10 konservativcev. Tudi Slovenci smo povsod zmagali, le v Mariboru sta Seidl pa Brandsteter prodrli. Slovenski poslanci so bili: Herman, Kukovec, Adamovič (Slov. Gradec), Kosar (Brežice) dr. Vošnjak in dr. Dominkuš (Celje). Čudno so mesta volila: Maribor nekega Reuterja, Ptuj znanega Fichna, Celje nekega Tomschütza in Slov. Gradec dr. Ehmerja.

Četrtočasno so volitve bile naglo razpisane namreč že l. 1871. Slovenci smo zopet zmagali povsod, le v Mariboru ni bilo mogoče Seidla in Brandsteterja vreči. Naši poslanci so bili: dr. Sernee (Ljutomer), Herman, dr. Vošnjak, dr. Dominkuš, Adamovič in Janežič (Brežice). V mestih Mariboru, Celji, Slov. Gradci in Ptuj bili so izvoljeni: Reuter, Nekerman, baron Rast in dr. Jos. Kaiserfeld.

L. 1874 je blagi Adamovič umrl. Na njegovo mesto bil je izvoljen mahrenberški grajščak F. Schmitt. Tudi Fritz Brandsteter dobil je smrtno rano pred porotno sodnijo v Celji, kder ga je prijatelj Seidl bil zatožil in še vlada priznala, da jo je oškodoval za 64.000 fl. ter moral v Karlovo iti v kajho. Ta udarec za nemškutarje smo Slovenci porabili in je l. 1876 v Mariboru sijajno zmagal dr. Radaj (Miha Wretzl je propal, da je dolgo dolgo vzdihoval.) V Brežicah je bil l. 1874 izvoljen Ig. Šnideršič.

Petokrat smo volili l. 1878 in povsod zmagali tudi v Mariboru. Naši poslanci so bili dr. Radaj, Fluher, Herman, Kukovec, Šnideršič, Žolgar, dr. Dominkuš in dr. Šuc.

Sedaj bližamo se šestim volitvam. Narodna čast zahteva, da ne zgubimo niti enega sedeža. Povsod moramo zopet zmagati, zlasti v Mariboru. Zato pa vzdramite se, slovenski možje v okrajih: mariborskem, št. lenartskem, slov. bistrškem ter se ne dajte zapeljati po prijateljih in naslednikih Brandsteter-Seidelovih, ki že sedaj okolo vas plazijo in vohajo kakor lisjaki okolo kurnika ali kobače.

(Dalje prihodnjic.)

Smešnica 17. Šnopsar se v krčmi hudo skrega in zlasa s tovaršem. Jeza ga še doma ni zapustila ter je se slekel, da bi v posteljo legel. Zagledavši svoje hlače na tleh misli, da tovarš tam leži. Hajdi prasne kvišku, zgrabi

palico in preteplje uboge hlače, da se je potil in moker bil ko miš. Ko se drugi den strezni, še le zajamra: oh moje uboge hlače!

Razne stvari.

(Telegram) iz Šmarije: 1. maja ob 2. uri popoldne bode v čitalnici predavanje o sadjerejstvu, potem veselica. Udje vabi Odbor.

(Slovensko društvo) opozorja slovenske domoljube, naj storijo povsod dolžnost gledé na bližnje volitve v deželni zbor. Dne 4. maja bode zborovalo v Slov. Bistrici kamor tudi Konjičane vabi, dne 11. maja pa v pri sv. Lenartu in bo tukaj tudi državni poslanec g. B. Raič govoril.

(Mariborska čitalnica) priredi v nedeljo 27. t. m. ob 8. zvečer veselico g. poslancu dr. Radaju v čast, da je bil od cesarja odlikovan. Povabljeni so vsi domoljubi slovenski iz mesta in okraja!

(Hammer-Ambossov „bauernverein“) preseli se v Maribor, da bo odtod leži slovenske kmete loviti. Ali koga utegne vloviti? Le kakšno žejno in lačno muho, nemčurje in nemškutarje, poštenih sam sebe spoštujočih Slovencev nobenega. To je nova past nemčurskih kandidatov, ker s „šulvereinom“ ne gre prav. Varujte se torej pasti!

(Pogreb č. g. dekana Sporna) v Ormoži vršil se je sijajno. Navzočih okoli 3000 ljudij 42 duhovnikov. Mnogo vencev, med njimi od grajščakinje H. Werner, ptujске čitalnice, kmetskih občin, Sloge, posojilnice, dr. Geršaka, narodnih meščanov, dr. Žizka. Nadgrobnico mu je zapel pevski zbor. Več v „Cerkveni prilogi“.

(Letošnje šmarijnice) lepe bukvice za Marijin mesec maj je spisal č. g. Simon Graberc, župnik v Freihamu. So v marsičem izvirne in izvrstne.

(Iz Rogaca) se poroča, da je Jurij Bukše v Celji obsojen bil na 1 mesec v kajho z 1 postom vsaki teden, ker je službo božjo motil.

(Iz šulvereina izstopil) je veleposestnik g. Skaza v Velenji, uvidevši, da pri takšnem društvu ni prostora za avstrijskega domoljuba. Slava mu!

(Grad Golič) in grajščino s pohištvo vred, 94 oralov, kupila sta Benedikt in Klau-dina Hertl iz Kromžira na Moravskem.

(V Selnici ob Dravi) je trgovec Lah bil obdolžen, da je fanta ubil in v Dravo vr-gel. Obrekovalca Koller in Sorko sta obsojena v kajho na 8 dni.

(Znani Karneri) je „Ehrenbürger“ na Slemnu postal, bržčas bi rad bil volilen mož.